

Vergaderjaar 2024–2025

35 604

Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken

J

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 september 2025

Hierbij ontvangt u de gebundelde derde en vierde rapportage inzake onregelmatigheden die aan het licht zijn gekomen door toepassing van de Wet biometrie in de vreemdelingenketen (hierna: Wbvk). Voordat ik op de cijfers inga, wil ik een nadere uitleg geven over de wijze van registratie en rapportage.

Voor deze rapportage is gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen van ketenpartners en van de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV), het centrale vreemdelingen administratiesysteem in de migratieketen dat door alle ketenpartners wordt gebruikt. Het gebruik en de opslag van biometrie binnen de vreemdelingenketen gaat verder dan het ondersteunen van primaire uitvoeringsprocessen. De Wbvk biedt hiervoor een essentiële juridische grondslag. Biometrie maakt een nauwkeurige en betrouwbare vaststelling van de identiteit mogelijk, waardoor het vrijwel onmogelijk wordt voor vreemdelingen om zich met meerdere identiteiten te presenteren. Dit gegeven versterkt niet alleen de integriteit van het vreemdelingenproces, maar vormt tevens een krachtig instrument in de preventie en bestrijding van identiteitsfraude. Voor de ketenpartners is het duidelijk dat biometrie onder de Wbvk in belangrijke mate bijdraagt aan een doelmatige en doeltreffende uitvoering van het vreemdelingenbeleid.

Categorieën onregelmatigheden

De onregelmatigheden zijn onderverdeeld in drie hoofdcategorieën:

- Signalen van mogelijke identiteitsfraude en misbruik¹, onder te verdelen in subcategorieën.
- Administratieve onregelmatigheden, zoals onopzettelijke functionele onregelmatigheden bij registratie of verificatie.

¹ Pas na een rechterlijke uitspraak is vastgesteld of er daadwerkelijk ID-fraude gepleegd is.

- Overige onregelmatigheden waarvan de aard nog niet eenduidig kan worden vastgesteld.

Vorm van registratie

Om een beeld te krijgen van de aantallen en typen afwijkingen is een specifiek logboek gecreëerd op basis van (log)gegevens van de BVV.² Dit logboek houdt de reacties van het systeem (de BVV) op de registratie en verificatie van vingerafdrukken bij. Vervolgens categoriseren medewerkers van de Directie Regie Migratieketen deze resultaten voor verdere analyse. De data in deze rapportage hebben betrekking op de kalenderjaren 2023 en 2024. De vijfde rapportage, die betrekking zal hebben op het jaar 2025, wordt in het derde kwartaal van 2026 verwacht.

<i>Uitkomsten rapportage BVV:</i>	2023	2024
• Signalen van mogelijke ID-fraude	28	15
• Administratieve onregelmatigheden	338	709
• Overige/nader te onderzoeken	128	72

Het Handhavingsinformatieknooppunt (HIK) van de IND heeft een rapportage inzake onregelmatigheden over 2023 en 2024 opgeleverd, die gegevens bevat over onregelmatigheden en mogelijke fraudegevallen met betrekking tot identiteitsvaststelling ten behoeve van de evaluatie van de Wbvk. Het HIK ontvangt deze gegevens niet alleen van de IND maar van alle relevante ketenpartners, zoals het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Nationale Politie. De signalen zijn met behulp van biometrie aan het licht gekomen.

<i>Uitkomsten rapportage HIK:</i>	2023	2024
• Signalen mogelijke ID-fraude	240	353
○ Schengen Informatiesysteem (SIS II)	(236)	(332)
○ IND-loketten	(4)	(21)
○ Voorziening Identiteitsvaststelling vreemdeling in het buitenland (VIB)	(0)	(0)

Uit de analyse blijkt dat in 2024 sprake is van een toename van circa 47% in het aantal signalen van mogelijke identiteitsfraude ten opzichte van 2023. Deze stijging betreft in belangrijke mate meldingen afkomstig uit het Schengeninformatiesysteem (SIS II). Het merendeel van deze meldingen houdt verband met personen die tijdens grenscontroles aan de buitengrenzen van de Europese Unie worden aangetroffen en in Nederland geregistreerd staan met een maatregel zoals een inreisverbod of terugkeerbesluit. De stijging houdt (mogelijk) verband met de implementatie van het vernieuwde SIS III, conform de gewijzigde Schengenverordening, waarin naast inreisverboden sinds maart 2023 ook terugkeerbesluiten moeten worden geregistreerd. Hierdoor neemt het aantal signaleringen toe en worden meer personen zonder geldige verblijfstitel signaleerd.

Het aantal meldingen van mogelijke identiteitsfraude afkomstig van IND-loketten binnen Nederland is laag. In 2023 werden 4 meldingen geregistreerd, in 2024 is dit aantal gestegen naar 21. Deze stijging zou kunnen duiden op de effectiviteit van bestaande waarborgen en preventieve maatregelen bij binnenkomst en registratie.

² Een logboek betreft een geautomatiseerde registratie van gegevens, bedoeld om bij te houden welke gebeurtenissen/handelingen binnen een systeem hebben plaats gevonden.

BVV-cijfers

Uit de registraties in de BVV blijkt dat het aantal administratieve onregelmatigheden in 2024 aanzienlijk is gestegen: van 338 gevallen in 2023 naar 709 gevallen in 2024. Deze toename zou toegeschreven kunnen worden aan een verbetering van de gebruikte logboeken binnen de BVV. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat de toename het gevolg is van verslechterde administratieve processen. Het aantal meldingen dat valt onder de categorie «Overige/nader te onderzoeken» is gedaald van 128 in 2023 naar 72 in 2024. Het is niet met zekerheid te zeggen wat de oorzaak is van deze afname.

Een structurele beperking bij de beoordeling van de effectiviteit van de Wbvk betreft het ontbreken van een nulmeting voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet in 2014. Hierdoor blijft een cijfermatige beoordeling van de doelmatigheid beperkt. Sindsdien wordt echter jaarlijks gemonitord op trendmatige ontwikkelingen. De rapportages over 2021 en 2022 zijn reeds aan de Tweede Kamer aangeboden. Ketenpartners blijven primair verantwoordelijk voor de opvolging van onregelmatigheden. Dit kan onder meer leiden tot het weigeren van een machtiging tot voorlopig verblijf, het intrekken van een verblijfsvergunning of het corrigeren van onjuiste administratieve gegevens.

De Minister van Asiel en Migratie,
D.M. van Weel